

den private Sagsøger at ubrede Erstatningsbeløbet til Vidnerne. Dette kan imidlertid paa den anden Side vanskelig lade sig gjøre, fordi de private Sager ofte ikke have større Værdi, end at dette usforholdsmæssig vilde forøge Omkostningerne ved disse Sager. Det er derfor vist mere korrekt, end de to ærede Talere have ment, at man har indskrænket sig til at give denne Erstatning i de offentlige Sager. Med Hensyn til hvad den ærede sidste Taler bemærkede om det Uheldige i, at den Vedkommende maa lade sig nøie med Dommerens Kjendelse, som ikke er appellabel, tror jeg, at det ærede Medlem ved næriere Overveelse vil erkjende, at det er aldeles uundgaaeligt, at det maa være saaledes; thi hvis der, hver Gang der var et Spørgsmaal af denne Natur, kunde være Tale om Appel eller i det Hele om at faae en næriere Prøvelse eller Underjøgelse, vilde det medføre en Vidtløftighed, som efter min Opfattelse aldeles ikke kan forenes med Retspleiens tilbørlige Fremme. Jeg antager nemlig, at det vil gaa saaledes, at baade den Ene og den Anden, Folk baade med Ford og uden Ford, Parcellister, og Gaardeiere ogsaa, ville forlange Erstatning. En saadan Mand vil sige, at han har lidt et Indtægtstab ved at være bort. Det kan jo ogsaa nok siges, at en Mand i en saadan Stilling kan komme til at lide et Tab ved at skulle møde som Vidne; men det bør blive alene Dommerens Skjøn over Vedkommendes økonomiske Stilling, der er det Afgjørende; jeg tror nemlig, det maa være saaledes, at der ikke bliver lang Parlamentaren derom. Det maa være saaledes, at Dommeren, inden han kommer i Ketten, maa undersøge, hvilke af de Vidner, han har tilfagt, der tilkommer Erstatning. Skal der være Parlamentaren derom, og kan der være Spørgsmaal om Underkjendelse og Appel, tror jeg, det vil spille Rettens Tid og i det Hele give Anledning til Forhandlinger, som ville blive lidet heldige. Jeg tror ikke, det paa nogen Maade bør være anderledes, end at det ganske ligger i Dommerens Magt at afgjøre dette Spørgsmaal, og jeg tror, det maa være saaledes, at han, der i Forveien har undersøgt de Vedkommendes Stilling, som blive indkaldte den Dag, blot uden videre Snat om den Ting bestemmer, at der skal betales til den og ikke til den. Jeg anbefaler Loven, som jeg mener er en Humanitetslov, der ikke har en saa ganske ringe Interesse; thi naar en Arbeidsmand eller Haandværker paa Landet først skal gaa 2 à 3 Mil til Stedet, hvor Ketten holdes, miste sin Arbejdsfortjeneste og give nogle Dre ud ved Retslokalet til en nødvendig Forfrisk-

ning, saa kan man ikke sige Andet, end at det er en aldeles usforholdsmæssig stor Byrde, der her bliver lagt paa den Fattige i Forhold til den mere Velhavende, som skulde opfylde den almindelige Vidnepligt, og det er rimeligt at lette den, hvor man kan. Uagtet jeg saaledes nok kunde ønske denne Humanitetsfordring udstrakt videre, tror jeg dog, at man af de Grunde, jeg har nævnt, foreløbig bør blive staaende derved og maasse endog vil blive nødt til endelig at blive staaende derved.

Lauridsen: Uagtet jeg i mange Maader kunde ønske, at dette Lovforslag havde faaet et videre Omfang, end det har, og uagtet jeg kunde være glad ved, om der havde været tilføjet Loven en Bestemmelse, der satte en Tidsgrænse for Vidnetvangen, hvad jeg vilde finde i høi Grad hensigtsmæssigt, skal jeg dog for Tiden anbefale Lovforslaget, som det foreligger, og det gjør jeg af to Grunde. For det Første tror jeg, Lovforslaget vil faae Anvendelse i større Omfang, end man er tilbøielig til at antage, idet jeg tror, den faktiskste Virkning vil blive, at Vidnerne i de fleste Tilfælde i offentlige Sager ville faae Betaling, fordi Dommeren ikke overfor andre end dem, som renoncere eller notorisk ere nogenlunde velhavende, ville driste sig til at negte Erstatning, og dernæst har jeg Anledning til at ønske dette Lovforslag vedtaget, fordi der eksisterer, tror jeg, ikke saa faa Jurisdiktioner her i Landet, hvor den Praxis har indfæstet sig, at man hyppig tilfører Vidner den ene Gang efter den anden til at give Oplysninger om Ting, som man meget godt kunde have faaet fuldt oplyst ved en enkelt Vidneforsel. Jeg tror, at de Folk, som have været tilfagte til Vidneforhør, ville kunne bejae dette, at der netop i den Retning mange Steder er en temmelig sløi Praxis, og jeg haaber, at der indirekte ved Lovforslaget skulde bevirkes det, at Folk slap med at give Møde som Vidne een Gang, istedetfor at, hvad jeg selv har set, Folk have været tilfagte en 5—6 Gange for at afgive en Vidneforklaring, som efter mit rimae Skjøn meget vel kunde have været afgjort paa to Gange, maasse endog paa een Gang. Af disse Grunde, og fordi Lovforslaget hjemler et nyt, godt Princip, skal jeg indtrængende tilraade det høie Thing at give Lovforslaget en hurtig Behandling og vedtage det uforandret.

Klein: Jeg maa erklære mig enig med det ærede Medlem for Frederiksborg Amt (Solch) deri, at det ikke godt kunde gaa an